

Dăunători noi în livezi

Автор(и): Боряна Катинова, Централна лаборатория по карантина на растенията

Дата: 08.08.2019 Брой: 8/2019

În 2018, Comisia Europeană a adoptat o decizie de stabilire a măsurilor de prevenire a introducerii și răspândirii în Uniune a *Aromie bungii* (Faldermann), care atacă diverse plante gazdă din genul *Prunus*. Decizia a fost luată în legătură cu apariția acestui dăunător în Italia și Germania. S-a stabilit că acesta ar putea avea un impact economic, de mediu sau social inacceptabil asupra unor specii cultivate pe teritoriul Uniunii.

În 2019, specia a fost propusă pentru includerea în Anexa nr. 1, Partea A; Capitolul I al Directivei UE 2000/29 și, în consecință, în Regulamentul nr. 8 privind Controlul Fitosanitar. Împreună cu aceasta, au fost propuse încă două specii cu impact potențial dăunător asupra plantelor fructifere de pe teritoriul Comunității Europene - *Oemona hirta* (Fabricus) și *Grapholita packardi* (Zeller).

Aromia bungii

Importanță economică

În China, *Aromia bungii* este un dăunător al piersicului și caisului, dar s-a dovedit că se dezvoltă și pe plop, măslin, rodie și altele. Speciile din genul *Populus* și genul *Prunus* sunt răspândite pe scară largă în țările Uniunii Europene, în livezi, pepiniere, parcuri, grădini private, alei rutiere și în sălbăticie. Speciile fructifere au o importanță economică deosebită și sunt foarte apreciate pentru caracteristicile estetice și organoleptice unice ale fructelor lor.

Pagubele sociale și economice cauzate de introducerea *Aromiei bungii* pot fi semnificative pentru anumite regiuni. Acest dăunător este capabil să distrugă extrem de rapid arbori întregi de cais, piersic și prun (Gressitt 1942). Unele date indică faptul că în condiții favorabile specia se poate înmulți și poate duce la pierderi de 30% în producția de fructe (Liu et al. (1997), ceea ce prezintă un risc de pierdere a soiurilor locale și reprezintă o pierdere economică gravă pentru proprietarii de livezi, deoarece combaterea implică tăierea ramurilor infestate și distrugerea și îndepărtarea arborilor întregi.

Răspândire geografică

Specia este originară din Asia. Este răspândită în Vietnam, China, Japonia, Coreea, Mongolia și Taiwan. În Europa a fost semnalată în Germania, Italia și Regatul Unit. În SUA a fost detectată în materialul de ambalaj din lemn.

Gazde

Gazdele principale sunt specii din genul *Prunus*, în special piersicul (*P. persica*) și caisul (*P. armeniaca*), într-o măsură mai mică prunele (*P. domestica*) și cireșul dulce (*P. avium*). Rodia (*Punica granatum*), plopul alb (*Populus alba*), plopul alb chinezesc (*P. tomentosa*), măslinul (*Olea europaea*), curmalul virginian (*Diospyros virginian*), etc.

Daune

Potrivit surselor chineze, dezvoltarea acestor insecte durează 2–4 ani, în funcție de condițiile climatice. Ele iernează în galerii sub scoarța copacilor. Adulții apar la începutul lunii iulie și depun ouă până la mijlocul lunii.

Larvele de *A. bungii* preferă arborii bătrâni în stare precară sau infestați de bacterii sau ciuperci, dar pot ataca și arbori sănătoși sau ușor deteriorați. Adulții încep să se hrănească la începutul sau mijlocul lunii aprilie, cu un vârf din mai până în iunie. Ei sapă galerii (17–22 cm lungime) în trunchiuri și ramuri laterale mai mari. Preferă să se hrănească sub scoarța și alburnul copacilor, rar în duramen, ceea ce duce la pierderea producției de fructe și slăbirea arborilor. Simptome foarte caracteristice ale prezenței larvelor sunt necrozele pe trunchi și acumulările de excremente în jurul copacului, precum și găurile mari de ieșire.

Morfologie

Ouăle sunt mici, albicioase, măsurând 6–7 mm, situate în crăpăturile din scoarța copacilor. Femelele depun cel mai adesea pe trunchiurile copacilor, la 30 cm deasupra suprafeței solului, dar ouă au fost găsite și în crăpături și răni pe ramuri mai mari și mai mici. **Larvele** sunt albe până la galbene. În etapele mai avansate de dezvoltare ating o dimensiune de 38–50 mm. Corpul lor este de culoare albicioasă, aparatul bucal este negru, protoracele neregulat simetric cu nuanțe roșiatice – această trăsătură specifică o face ușor de recunoscut în timpul identificării. **Pupa** este albicioasă și se găsește într-un „cuib” în duramenul copacului. Ultimele stadii larvare și pupele pot supraviețui luni de zile chiar și în copaci tăiați sau părți de plante până ating maturitatea completă (E Ucciero, com. pers.).

Adulții sunt negri, 23–40 mm lungime, cu elitre lucioase și o pată roșie (deși unele forme pot fi complet negre). Antenele sunt robuste, negre și depășesc semnificativ lungimea corpului la masculi, în timp ce la femele ajung până la capătul elitrelor. Gândacii emit un miros specific care îi protejează de prădători.

Căi de introducere

Pe distanțe lungi, dăunătorul poate fi transportat cu materialul de plantare, plante întregi de tip bonsai, lemn și material de ambalaj din lemn din țările în care *A. bungii* a fost detectată. Importul de material vegetal din Asia este principalul motiv pentru răspândirea speciei – tocmai în acest fel a fost introdusă în SUA și Regatul Unit.

Se consideră că *A. bungii* poate zbura doar pe distanțe scurte – de ordinul a 560 până la 2 500 m, similar cu *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky 1853). Cu toate acestea, deoarece este polifagă, nu poate fi exclus să poată zbura mult mai departe. Totuși, deocamdată nu există o răspândire confirmată a speciei prin zbor.

Combatere

Dăunătorul este dificil de detectat în timpul inspecției vizuale a unui număr mare de plante destinate plantării, deși pe unele dintre ele pot fi observate ouăle depuse sau crăpăturile din scoarță rezultate din hrănirea larvă. În plus, aceste plante sunt transportate în camioane frigorifice, ceea ce face dăunătorul mai puțin activ și chiar mai greu de detectat.

În unele țări, pentru detectarea dăunătorilor în loturi mari se folosesc raze X, metode acustice și chiar câini dresați (Goldson et al., 2003; Haack et al., 2010). Cu toate acestea, acestea sunt complexe și nu sunt suficiente pentru identificarea acestui dăunător.

Combaterea *Aromiei bungii* este dificilă, deoarece larvele pătrund rapid sub scoarța copacului, unde nu pot fi afectate de produsele de protecție a plantelor de contact și sunt protejate de potențialii prădători. Se pot aplica insecticide sistemic și neonicotinoide.

O altă metodă este tratamentul termic al lemnului la 56 de grade timp de 30 de minute – dar studiile recente indică faptul că această măsură nu este 100% eficientă. Se recomandă dezinsecția lemnului folosind radia